

Badanie nadużyć w sektorze leasingowym i faktoringowym zostało przeprowadzone na przełomie marca i kwietnia 2020 r. na potrzeby konferencji Risk & Supervision Meeting 2020 organizowanej przez CRIF Sp. z o.o.

Celem badania jest znalezienie cech wspólnych w sferze nadużyć w sektorze leasingowym i faktoringowym.

Punktem docelowym znalezienia wspólnych obszarów są solidarne działania antyfraudowe. W badaniu udział wzięło 5 firm faktoringowych i 6 firm leasingowych. Na podstawie odpowiedzi firm, które wypełniły ankiety on-line przygotowaliśmy wnioski szczegółowe.

W celu otrzymania raportów szczegółowych dla branż prosimy o kontakt - Magdalena Dźwigala-Basis, Pełnomocnik Zarządu; e-mail: m.dzwigala@crif.com, mobile: +48 609 320 274

Szczegółowe wnioski z badań ankietowych firm leasingowych i faktoringowych wyglądają następująco [zestawienie].

1. W ocenie wybranych metod walki z nadużyciami obydwie branże jako **najlepsze** wskazały na **branżowe rozwiązanie w oparciu o art. 106d Prawa bankowego**.
2. Jeśli chodzi o techniki stosowane w firmach w celu wykrywania nadużyć obydwie branże wskazały na **analizę sieci powiązań i analizę publicznie dostępnych źródeł danych**, natomiast dodatkowo branża faktoringowa wskazała na **wykrywanie anomalii**. **Żadna z firm w obydwu branżach nie wskazała w tym zakresie na modele predykcyjne**.
3. Zastosowanie technik analitycznych w programach zapobiegania nadużyciom w obydwu branżach służy **wczesnemu wykrywaniu nadużyć**.
4. Poziom wydatków na przeciwdziałania nadużyciom w roku 2019 zdaniem obydwu branż był **zbyt niski lub odpowiedni (odpowiedzi prawie po 50% w tych kategoriach)**.
5. Główne przeszkody związane z przeciwdziałaniem nadużyciom wskazane przez ankietowane firmy obydwu branż wynikają z **braku informacji o wszystkich nierzetelnych klientach**.

CRIF Sp. z o.o.
Kraków, ul. Lublańska 38
31-476 Kraków

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród firm faktoringowych i leasingowych | Warszawa - Kraków | kwiecień 2020

kontakt: Magdalena Dźwigala-Basis
m.dzwigala@crif.com

Branża leasingowa dodatkowo wskazuje na brak możliwości weryfikacji autentyczności dokumentów np. deklaracji PIT/CIT. Kolejną przeszkodą jest brak współpracy z branżą ubezpieczeniową i faktoringową z uwagi na ograniczenia prawne.

6. Firmom brakuje różnych źródeł informacji w zależności od branży: leasing - możliwość weryfikacji autentyczności deklaracji PIT/CIT oraz powiązania jednoosobowej działalności gospodarczej z osobami występującymi w KRS; faktoringi - brak jednej dedykowanej wywiadowni gospodarczej łączącej wszystkie źródła wraz z wyszukiwaniem w internecie i portalach społecznościowych (raport) oraz zaległości podatkowe i powiązania jednoosobowej działalności gospodarczej z osobami występującymi w KRS.
7. Najskuteczniejsze metody walki z nadużyciami to zdecydowanie dla obydwu branż są czynności podejmowane przez samodzielny zespół wewnętrzny dedykowany do wykrywania nieprawidłowości i walki z nadużyciami.
8. Deklarowany przez firmy zakres wszczętych postępowań wyjaśniających o podejrzeniu przestępstwa w roku 2019 wygląda następująco:

przedziały liczbowe	firmy leasingowe	firmy faktoringowe
1-10	50% firm	100%
11-50	33% firm	-
51-100	-	-
powyżej 100	17%	-

9. Szacowana liczba zablokowanych prób oszustwa wygląda następująco w określonych branżach i przedziałach:

przedziały liczbowe	firmy leasingowe	firmy faktoringowe
1-100	50%	100%
101-300	33%	-
powyżej 300	17%	-

10. Łączna szacowana wartość zablokowanych prób oszustwa rozkłada się następująco w branżach oraz w przedziałach:

przedziały liczbowe	firmy leasingowe	firmy faktoringowe
poniżej 0.1 mln PLN	17%	-
0.1-0.5 mln PLN	17%	-
0.6-1.0 mln PLN	-	40%
1.1-10 mln PLN	-	60%

powyżej 10 PLN	66%	-
----------------	-----	---

11. Postrzeganie różnych rodzajów ryzyka w sektorze leasingowym i faktoringowym wygląda następująco:

rodzaj ryzyka	firmy leasingowe	firmy faktoringowe
falszowanie sprawozdań finansowych	wzrost	różne opinie firm
nadużycia wewnętrzne	wzrost	ten sam poziom co w ostatnich 3 latach
pranie pieniędzy	wzrost	ten sam poziom co w ostatnich 3 latach
cyberprzestępczość	wzrost	ten sam poziom co w ostatnich 3 latach
korupcja	ten sam poziom co w ostatnich 3 latach	ten sam poziom co w ostatnich 3 latach

12. Istotny jednorazowy fraud w ciągu ostatnich 3 lat odnotowało ponad 66% firm leasingowych [4/6]; w przypadku firm faktoringowych jest to 20% [1/5].

13. Trendy i schematy działania frausterów w ciągu ostatnich 3 lat są opisywane następująco w branżach:

na czym polegał fraud

firmy leasingowe	firmy faktoringowe
<i>"falszowaniu dokumentów finansowych i wielokrotnym finansowaniu przedmiotów"</i>	<i>"jedno zlecenie transportowe, do którego wystawianych kilka faktur, fałszywe faktury korygujące"</i>
<i>"fraudzie wewnętrznym"</i>	
<i>"działającej przez wiele lat, o dużej wiarygodności na rynku firmy, w porozumieniu z dostawcą (występująca jako producent rzeczy), która wzięła w leasing przedmiot znacznie zawyżając jego wartość (podając nieprawdziwe dane co do faktycznych parametrów technicznych rzeczy)"</i>	
<i>trendy w zachowaniach fraudowych</i>	

firmy leasingowe	firmy faktoringowe - nie zaobserwowały żadnych trendów
<p>“wykorzystanie nowych technologii w zakresie fałszowania dokumentów, podpisów, faktur.</p> <p>Budowanie złożonych struktur podmiotów w celu ukrycia beneficjenta rzeczywistego i możliwości dochodzenia roszczeń przez wierzycieli”</p>	-
“spadek przywłaszczeń i wzrost oszustw wewnętrznych”	-
“schematy działań są takie same od lat, zauważam jedynie okresowe nasilenia jednych lub innych schematów”	-

14. W odniesieniu do schematów i trendów działania frausterów firmy podjęły poniższe działania w roku 2019:

firmy leasingowe	firmy faktoringowe - nie zmieniły swoich działań w zakresie walki z nadużyciami, chociaż w komentarzu wskazują na podejmowane już działania w tym zakresie
“dokładniejszą analizę powiązań”	“zwiększona weryfikacja przedstawionych przez Klienta dokumentów, większy niż dotychczas kontakt z Odbiorcami Klienta, wprowadzenie dodatkowych warunków i kowenantów do Umowy, specjalizacja i szkolenia pracowników”
“ciągłe doskonalenie automatycznych narzędzi związanych z przeciwdziałaniem na występujące schematy wyłudzeń”	

15. W odniesieniu do ewolucji rynku w ciągu ostatnich 3 lat ankietowane firmy leasingowe wskazały na wzrost liczby przywłaszczeń przedmiotów, wzrost prób dokonania wyłudzeń (schematy są powielane) - [2/6]; firmy faktoringowe wskazują na brak jednoznacznych sygnałów, choć przypuszczają, “że fraudy zdarzają się rzadziej, ale dotyczą większych kwot”. Równocześnie wskazują na tzw. oszustwa dystrybucyjne, które polegają na

kradzieży tożsamości znanego przedsiębiorstwa przez podszywających się pod nie oszustów, celem wyłudzenia towaru w ramach tzw. kredytu kupieckiego”.

16. Poniższa tabela pokazuje typy nadużyć, jakie firmy branży leasingowej i faktoringowej identyfikują w swoim sektorze:

typ nadużycia	firmy leasingowe	firmy faktoringowe
falszywa faktura		
liczba firm, które zaznaczyły tą odpowiedź	6/6	3/5
liczba nadużyć	1-10 - 83 % [5/6] 11-50 - 17% [1/6].	1-10 [1/5] 11-50 [1/5] powyżej 100 [1/5]
wartość nadużyć	poniżej 0.1 mln PLN, 67% [4/6] 0.1-0.5 mln PLN 33 % [2/6]	0.1-0.5 mln PLN [2/5] 1.1-10 mln PLN [1/5]
nadużycia wewnętrzne		
liczba firm, które zaznaczyły tą odpowiedź	6/6	0/5
liczba nadużyć	wszystkie firmy określiły liczbę nadużyć w przedziale 1-10	-
wartość nadużyć	poniżej 0.1 mln PLN 66% firm [4/6] 0.1 - 0.5 mln PLN 17% firm [1/6] 1.1 -10 mln PLN 17% firm [1/6]	-
przywłaszczenia przedmiotu leasingu		
liczba firm, które zaznaczyły tą odpowiedź	6/6	nie dotyczy
liczba nadużyć	1-10 50% [3/6] 11-50 16,7% [1/6] 51-100 16,7% [1/6] powyżej 100 16,7% [1/6]	-
wartość nadużyć	poniżej 0.1 mln PLN 16,7% [1/6] 0.1-0.5 mln PLN 16,7% [1/6] 0.6-1.0 mln PLN 16,7% [1/6]	-

	1.0-10 mln PLN 33,3% [2/6] powyżej 10 mln PLN 16,7% [1/6]	
finansowanie lub przyjęcie na zabezpieczenie przedmiotu o zawyżonej wartości		
liczba firm, które zaznaczyły tą odpowiedź	6/6	1/5
liczba nadużyć	1-10 100% [6/6]	1-10 [1/1] 11-50 [1/1] powyżej 100 [1/1]
wartość nadużyć	poniżej 0.1 mln PLN 83,3% [5/6] 0.1-0.5 mln PLN 16,7% [1/6]	0.1.-0.5 mln PLN [1/5] 1.1.-10 mln PLN [1/5]
oszustwo przy wykorzystaniu fałszywych/skradzionych dokumentów lub informacji		
liczba firm, które zaznaczyły tę odpowiedź	6/6	1/5
liczba nadużyć	1-10 83,3% [5/6] 51-100 16,7% [1/6]	1-10 [1/1]
wartość nadużyć	poniżej 0.1 mln PLN 16,7% [1/6] 0.6-1.0 mln PLN 33,3% [2/6] 1.1-10 mln PLN 33,3% [2/6] powyżej 10 mln PLN 16,7% [1/6]	0.1-0.5 mln PLN [1/1]
wady prawne przedmiotu leasingu		
liczba firm, które zaznaczyły tę odpowiedź	6/6	nie dotyczy
liczba nadużyć	1-10 100% [6/6]	-
wartość nadużyć	poniżej 0.1 mln PLN 83,3% [5/6] 1.1 - 10 mln PLN 16,7% [1/6]	-
brak wydania przedmiotu leasingu korzystającemu		
liczba firm, które zaznaczyły tę odpowiedź	6/6	nie dotyczy
liczba nadużyć	1-10 100% [6/6]	-

wartość nadużyć	poniżej 0.1 mln PLN 83,3% [5/6] 0.1 - 0.5 mln PLN 16,7% [1/6]	-
-----------------	---	---